

ска повест за любов и смърт²³. В лагера на болестта и смъртта проличава различието между монаха и аристократката – принадлежността им към два различни свята; Фани осъзнава фанатичната му завладяност от мисълта за Бога в пристъпите на лудостта, като го съизмерва с образа на безумния идалго Дон Кихот. Пристъпите на меланхолия се задълбочават – усещане за болезнена наслада от близостта и същевременно недостижимостта на обекта на желанието на фона на смъртта, усещане за липсващия покой в една болна, осъдена душа, който ще я доведе до луминала и морфина. Жак също върви по този път, следвайки мрачния пламък на любовта; в нощта, когато идват да арестуват Ередиа, разбира, че е заболял от най-страшната болест – да не се вълнува от нищо, да се подиграва на всичко. Смъртта и революционните брожения получават декоративен еквивалент – окървавеното лице на Ередиа напоя апокалиптичните картини на Гойя в Прадо. Отвъд книжното познание, свързано със загадката, наречена испански характер, Фани разбира, че в основата на кърравите испански революции лежи конфликтът на самия живот, безумието, с което алчността и егоизмът разделят хората. Оттук започва битката – “Фани срещу Лойола”, за да мине през възхищението, гнева, метафизиката, самотата, страха, неврастенията, раздвоенето, да разбере болестта на духа, самоизмамата на любовта. В началото представите за това, което желае, са оцветени с екзотиката на Юга, сега въображението рисува гротесковите сцени на прелъстяването: желание да вземе няколко часа от най-дивното опиянение на духа, след това да си замине, да му отправи за сбогом отегчението си и меланхоличната си усмивка. Проглеждайки отвъд любовта след смъртта на Жак, Доминго, тя вижда истинския Ередиа: черковен Дон Кихот, говорещ чрез думите на Св. Августин и Тома Аквински, за да обясни отказа си от всичко човешко и накрая да загине от ръката на тази, която го е обичала до такава степен, че е била готова да жертва себе си. Осъдените души на Димов достигат до трагичното познание за илюзорността на желанията си, за

²³ Димов, Д. Цит.съч., с. 365.